

Mekanik, Elektrik ve Elektronik Ürün Tedariki İçin Genel Şartlar

(ORGALIME S 2000 esas alınmıştır)

ÖNSÖZ

1. Bu Genel Şartlar, taraflarca yazılı olarak veya başka şekilde kararlaştırılmış olmaları kaydıyla geçerlidir. Belirli bir sözleşme üzerine uygulanmaları halinde, Genel Şartlar'a göre olan değişikliklerin veya farklılıkların yazılı biçimde olması gerekir. Bu Genel Şartlar altında tedarik edilecek mal veya mallar aşağıda "Ürün" olarak anılacaktır.

ÜRÜN BİLGİLERİ

2. Elektronik biçimde veya başka bir biçimde mevcut olan genel ürün dokümantasyonunu ve fiyat listelerini içeren veri ve bilgiler, ancak sözleşmede açıkça esas alınmış olmaları kaydıyla bağlayıcıdır.

ÇİZİMLER VE TARİFLER

3. Taraflardan biri sözleşme imzalanmadan önce veya imzalandıktan sonra diğer tarafa ürün veya onun imalatı hakkında çizimler ve teknik dokümanlar tahsis ediyorsa, bunlar onları sunan tarafın mülkiyetinde kalır. Taraflardan biri çizimler, teknik dokümanlar veya başka teknik bilgiler teslim alırsa, bunları diğer tarafın rızası olmadan teslim edilemeyecek şekilde başka bir amaç için kullanamaz. Bunlar onları sunan tarafın rızası olmadan başka amaçlar için kullanılamaz, kopyalanamaz, çoğaltılamaz, üçüncü kişilere verilemez veya açık edilemez.
4. Tedarikçi, alıcının ürünü işletmeye almasını, çalıştırmasını ve bakımını yapmasını sağlayacak verileri ve çizimleri bedelsiz olarak alıcıya tahsis eder. Bu kılavuzlar ve çizimler kararlaştırılan sayıda, ancak her ürün için en az bir nüsha olmak üzere teslim edilir. Tedarikçi ürüne veya yedek parçalara ait atölye çizimlerini tedarik etmekle yükümlü değildir.

TESLİMAT. RİSK DÖVRI

5. Kararlaştırılan teslimat şartları sözleşmenin imzalandığı tarihte yürürlükte olan INCOTERMS şartlarına göre yorumlanır. Sözleşmede özel teslimat şartının olmaması durumunda ürünün "işyerinde teslim" (EXW) olarak teslim edileceği varsayılır. Tedarikçi, bir EXW teslimat durumunda alıcının isteği üzerine ürünü varış yerine sevk etmeyi taahhüt ederse, risk sorumluluğu en geç birinci nakliyecinin ürünü teslim aldığı anda devrolur.

TESLİMAT SÜRESİ. GECİKMELER

6. Taraflar sabit bir teslimat tarihi yerine, teslimatın süre dolduktan sonra yapılacağı bir süre kararlaştırmışlarsa, bu süre satış sözleşmesinin imzalanmasıyla, tüm resmi formalitelerin tamamlanmasıyla, sözleşme imzalandığında ödenecek olan tüm ödemelerin yapılmasıyla, teminatların verilmesiyle ve kararlaştırılan tüm ön koşulların yerine getirilmesiyle birlikte işlemeye başlar.
7. Tedarikçi ürünün teslimat süresi içinde teslim edilemeyeceğini öngörebiliyorsa, alıcıyı derhal ve yazılı olarak bu durum hakkında bilgilendirmekle ve ona bunun nedenlerini bildirmekle ve de olanaklar dahilinde tahmini teslim tarihini belirtmekle yükümlüdür.
8. Teslimatın Madde 34 altında belirtilen bir husus nedeniyle veya Madde 16 veya 37 uyarınca edimin durdurulması da dahil olmak üzere alıcının bir eylemi veya ihmali nedeniyle gecikirse, teslimat süresi şartlara uygun olarak uzatılır. Bu hüküm, gecikmenin nedeninin kararlaştırılan teslimat süresinden önce veya sonra gerçekleşmesinden bağımsız olarak geçerlidir.
9. Ürün, teslim tarihinde (Madde 6 ve 8 altında belirlendiği şekilde) teslim edilmezse, alıcının, teslimatın gerçekleşmesi gereken andan itibaren götürü tazminat isteme hakkı doğar. Götürü tazminat tamamlanan her gecikme haftası için satış bedelinin yüzde 0,5'i olarak belirlenir. Götürü tazminat satış bedelinin yüzde 5'inden fazla olamaz. Teslimatın yalnızca bir kısmı gecikirse, götürü tazminat, ürünün gecikme nedeniyle amaçlanan kullanıma sokulamadığı kısmına karşılık gelen satış bedeli oranında belirlenir. Götürü tazminat, teslimatın tamamı tamamlanmadan önce veya sözleşme Madde 10 uyarınca sona erdirilmeden önce olmamak kaydıyla, alıcının yazılı olarak talep etmesiyle birlikte muaccel olur.
10. Gecikmenin uzun sürmesinden dolayı Madde 9 uyarınca götürü tazminatın azami tutarını isteme hakkının doğması ve ürünün henüz teslim edilmemiş olması halinde, alıcı, tedarikçiye yazılı olarak son bir kez uygun bir teslimat süresi tanıyabilir. Tedarikçi bu son süre içinde de alıcının sorumlu olmadığı bir nedenden dolayı teslimatı yapmazsa, alıcı, tedarikçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle, ürünün tedarikçinin gecikmesinden dolayı amacına uygun olarak kullanılmayan kısmıyla ilgili olarak sözleşmeden rücu edebilir. Alıcı sözleşmeden rücu ederse, tedarikçinin gecikmesinden dolayı oluşan zarar için tazminat isteme hakkı doğar. Madde 9 uyarınca olan götürü tazminat dahil olmak üzere, tazminatın toplam tutarı, alıcının ürünün sözleşmeden rücu etmesine neden olan kısma karşılık gelen kısmi satış bedelinin yüzde 10'undan fazla olamaz. Durum itibarıyla teslimatın, alıcı lehine Madde 9 uyarınca azami tazminat hakkı doğacak bir süre kadar gecikeceği şüphe götürmeyecek şekilde anlaşılıyorsa, alıcı ayrıca, tedarikçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle sözleşmeyi sona erdirmeye hakkına sahiptir. Sözleşme bu nedenden dolayı sona erdirilirse, alıcı için azami tazminat ve bu 10'uncu maddenin üçüncü paragrafı uyarınca tazminat hakkı doğar.
11. Madde 9 uyarınca olan götürü tazminat ve Madde 10 uyarınca sözleşmeden sınırlı olarak rücu edilmesi, tedarikçiden kaynaklanan bir gecikme için alıcının baş vurabileceği yegane hukuki yoldur. Temel sözleşme yükümlülükleri tedarikçi tarafından kusurlu olarak ihlal edilmedikçe, tedarikçinin kastı veya ağır ihmali olmadıkça, gecikmeyle ilgili olarak alıcıya karşı olan diğer hiçbir hak kabul edilmemektedir. Bu Genel Şartlar anlamında bir eylem veya ihmalle ilgili olan bir ağır ihmal, ya tedarikçinin bunların doğuracağı ve sorumluluk sahibi bir tedarikçinin normalde öngörmüş olacağı ağır sonuçlar bakımından mutad özeni göstermemesi halinde ya da tedarikçinin böyle bir eylemin veya ihmalin sonuçlarını bilinçli olarak göz ardı etmiş olması halinde söz konusudur.
12. Alıcı, ürünü teslim tarihinde teslim almasının imkansız olduğunu öngörebiliyorsa, tedarikçiye derhal yazılı olarak durum hakkında bilgilendirmekle, ona bunun nedenini ve olanaklar dahilinde teslimatı kabul edebileceği zamanı bildirmekle yükümlüdür. Alıcı teslimatı teslim tarihinde kabul etmezse, yine de teslimat sanki gerçekleşmiş gibi satış bedelinin teslimatta muaccel olan kısmını ödemekle yükümlüdür. Tedarikçi, masrafları ve risk sorumluluğu alıcıya ait olmak üzere, ürünün depoda saklanmasını sağlamakla yükümlüdür. Tedarikçi, alıcının istemesi halinde, masrafları alıcıya ait olmak üzere, ürünü sigortalatmakla yükümlüdür.

13. Alıcının teslimatı kabul etmemesi Madde 34'te öngörülen bir duruma dayanıyorsa, tedarikçi yazılı olarak alıcının teslimatı uygun bir son süre içinde teslim almasını isteyebilir. Alıcı, tedarikçinin sorumlu olmadığı bir nedenden dolayı teslimatı böyle bir süre içinde kabul etmezse, tedarikçi yazılı olarak sözleşmeden kısmen veya tamamen rücu edebilir. Tedarikçi için alıcının gecikmesinden kaynaklanan zararından dolayı tazminat isteme hakkı doğar. Tazminatın toplam tutarı, ürünün sözleşmenin sona ermesine neden olan kısmının satış bedelinden fazla olamaz.

ÖDEME

14. Farklı bir şekilde kararlaştırılmadığı sürece satış bedelinin üçte biri sözleşme imzalandığında ve üçte biri, tedarikçinin alıcıya ürünün veya ürünün esasını oluşturan kısmının sevkiyat için hazır olduğunu beyan ettiğinde muaccel olur. Son ödeme teslimatta muaccel olur. Ödemeler fatura tarihinden itibaren 30 günlük bir süre içinde gerçekleşmelidir.
15. Ödeme, kullanılan ödeme aracından bağımsız olarak, ancak fatura bedelinin tamamı gayrikabili rücu olarak tedarikçinin hesabına alacak kaydedildiğinde gerçekleşmiş sayılır.
16. Alıcı kusurlu olarak ödemelerini geciktirirse, tedarikçi ödemenin muaccel olduğu günden itibaren gecikme faizi isteyebilir. Faiz oranı taraflarca belirlenir. Böyle bir hükmün olmaması halinde, ödemelerin muaccel olduğu anda uygulanabilir olan Avrupa Merkez Bankası reeskont oranı üzerinden yüzde 8 oranındaki bir faiz oranı uygulanır. Tedarikçi ödemenin geciktirildiği her halde, alıcıya yazılı bildirimde bulduktan sonra, ödemelerini alıncaya kadar kendi yükümlülüklerini ifa etmeyi durdurabilir. Alıcı kusurlu olarak ödemelerini üç aydan fazla geciktirirse, tedarikçi, alıcıya yazılı olarak bildirmek suretiyle sözleşmeden rücu edebilir ve oluşan zararının tazmin edilmesini alıcıdan isteyebilir. Tazminat kararlaştırılan satış bedelinden fazla olamaz.

MÜLKİYETİN MUHAFAZASI

17. Ürün, uygulanabilir hukuka göre mülkiyetin muhafazası geçertiyse, bedeli tamamen ödeninceye kadar tedarikçinin mülkiyetinde kalır. Tedarikçinin istemesi üzerine alıcı, tedarikçinin ürün üzerindeki mülkiyet hakkını ilgili ülkede korumak için gösterdiği çabasında onu tam olarak desteklemekle yükümlüdür. Mülkiyetin muhafazası Madde 5 uyarınca risk sorumluluğunun devri hakkındaki hükümleri etkilemez.

AYIPLARA KARŞI SORUMLULUK

18. Tedarikçi, Madde 19-33 hükümlerince, konstrüksiyon, malzeme veya uygulama hatasından kaynaklanan her türlü ayıp ya da uygunsuzluğu (aşağıda "ayıp/ayıplar" olarak anılacaktır) gidermekle yükümlüdür.
19. Tedarikçinin sorumluluğu, teslimattan sonraki bir yıl içinde ortaya çıkan ayıplarla sınırlıdır. Ürünün günlük çalışma süresinin kararlaştırılan kapsamı aşması halinde bu süre uygun ölçüde kısılır.
20. Ürünün bir parçasındaki bir ayıp giderildiğinde, tedarikçi, teslim edilen yedek parçaların veya onarılan parçaların ayıplarından dolayı da, ürünün asıyla aynı koşullarda olmak üzere bir yıl boyunca sorumludur. Madde 19 altında belirtilen süre diğer tüm parçalar için yalnızca ürünün ayıp nedeniyle çalışmasının kesintiye uğradığı süre kadar uzar.
21. Alıcı tespit ettiği bir ayıbı derhal yazılı olarak tedarikçiye bildirmelidir. Böyle bir ayıp ihbarı her halükarda en geç Madde 19 altında belirlenen süre dolduktan sonraki iki hafta içinde gerçekleşmelidir. Ayıp ihbarında ayıp tarif edilmelidir. Alıcı ayıbı bu maddede belirlenen süre içinde tedarikçiye yazılı olarak bildirmezse, alıcı, ayıbın giderilmesine dair hakkını kaybeder. Bu ayıp bir zarara neden olabileceyse, alıcı tedarikçiye derhal yazılı olarak bu durum hakkında bilgilendirmelidir. Bildirimin ihmal edilmesinden doğan hasarların risk sorumluluğunu alıcı taşır.
22. Tedarikçi, Madde 21 uyarınca olan ayıp bildirimini aldıktan sonra ayıbı Madde 18-33 uyarınca derhal ve masrafları kendine ait olmak üzere gidermekle yükümlüdür. Ayıp ürünün bulunduğu yerde giderilir; ancak hatalı parçanın veya ürünün onarım veya değiştirilmesi amacıyla geri gönderilmesi tedarikçinin takdirine bırakılmıştır. Özel bilgi gerektirmesi halinde parçanın sökülmesinden ve takılmasından tedarikçi sorumludur. Böyle özel bilgilere gerek yoksa, nizami olarak onarılmış veya değiştirilmiş parçanın alıcıya teslim edilmesiyle tedarikçinin ayıba ilişkin yükümlülüğü sona erer.
23. Alıcı ayıbı Madde 21'e uygun olarak tedarikçiye bildirdiyse ve tedarikçinin sorumlu olduğu herhangi bir ayıp tespit edilmediyse, alıcı, böyle bir ayıp bildiriminden dolayı tedarikçinin uğradığı zararı tedarikçiye tazmin etmekle yükümlüdür.
24. Ayıbın giderilmesi için gerekli olması halinde, ürüne ait olmayan donanım parçalarının sökülmesini ve takılmasını alıcı kendi hesabına sağlar.
25. Farklı bir şekilde kararlaştırılmadığı sürece ürünün ve/veya ürünün parçalarının tedarikçinin sorumluluğundaki ayıpların giderilmesi bağlamında tedarikçiye götürülüp getirilmesi için gerekli olan nakliyenin risk sorumluluğu ve masrafları tedarikçi üzerindedir. Bu türden nakliyelerde alıcı, tedarikçinin talimatlarına uymakla yükümlüdür.
26. Farklı bir şekilde kararlaştırılmadığı sürece ürünün bulunduğu yer, sözleşmede kararlaştırılan varış yerinden veya –eğer bir varış yeri kararlaştırılmamışsa – teslim yerinden farklıysa, tedarikçinin onarım, sökme, takma ve nakliye için oluşan ek maliyetlerinin hepsini alıcı üstlenir.
27. Değiştirilen ayıplı parçalar tedarikçinin tasarrufuna bırakılır ve onun mülkiyetine geçer.
28. Tedarikçi Madde 22 uyarınca olan yükümlülüğünü uygun bir süre içinde yerine getirmezse, alıcı yazılı olarak tedarikçiye, tedarikçinin yükümlülüklerini yerine getirmek zorunda olduğu son bir süre verir. Tedarikçi verilen bu süre içinde yükümlülüklerini yerine getirmezse alıcı, masrafları ve risk sorumluluğu tedarikçiye ait olmak üzere, gerekli onarımları kendisi yapabilir veya üçüncü kişilere yaptırabilir. Onarım alıcı veya üçüncü kişilerce başarıyla gerçekleştirildiğinde, alıcının bundan doğan makul masraflarının iade edilmesiyle beraber, alıcının ayıbın giderilmesi bakımından tedarikçi karşısındaki haklarının hepsi tazmin edilmiş sayılır.
29. Ayıp Madde 28 uyarınca giderilemediğinde,
- alıcı, satış bedelinin ürünün eksilen değerine uygun olarak eksiltmesini isteyebilir, ancak bu eksiltme hiçbir surette satış bedelinin yüzde 5'inden fazla olamaz veya
 - ayıbın alıcının sözleşmeden umduğu yarar kaybedecek kadar temelden olması halinde, alıcı, tedarikçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle sözleşmeden cayabilir. Bu durumda alıcı, uğradığı zarar için en fazla satış bedelinin yüzde 15'i kadar tazminat talep edebilir.
30. Tedarikçi, alıcı tarafından tahsis edilen malzemelerden veya alıcı tarafından şart koşulan bir konstrüksiyondan kaynaklanan ayıplardan dolayı sorumlu tutulamaz.
31. Tedarikçi yalnızca sözleşmede öngörülen çalışma koşulları altında ve ürünün nizami kullanımı sırasında ortaya çıkan ayıplardan sorumludur. Tedarikçi, alıcı tarafından yapılan kötü bakımdan, uygun olmayan kurulumdan, hatalı onarımdan veya tedarikçinin yazılı rızası olmadan yapılan değişikliklerden kaynaklanan ayıplardan sorumlu değildir. Tedarikçinin sorumluluğu ayrıca normal yıpranmayı veya normal aşınmayı da kapsamaz.
32. Tedarikçinin ürünün herhangi bir parçasındaki ayıplar için olan sorumluluğu, Madde 18-31 hükümlerinden bağımsız olarak, Madde 19'da belirlenen sürenin başlangıcından itibaren iki yıla sınırlıdır.

33. Tedarikçi, Madde 18-32 hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ayıplardan sorumlu değildir. Bu, ayıbın neden olduğu, üretim kaybı, kazanç kaybı ve diğer dolaylı zararlar olmak üzere her zarar için geçerlidir. Tedarikçinin sınırlı sorumluluğu Madde 11 uyarınca kasit veya ağır ihmal durumunda veya tedarikçinin ihmalkarlığı nedeniyle ölüme, yaralanmaya veya hastalığa neden olması halinde geçerli değildir. Ayrıca temel sözleşme yükümlülüklerinin kusurlu olarak ihlal edilmesi durumunda da sınırlı sorumluluk geçerli olmaz. Hafif ihmal söz konusu olması halinde tedarikçi yalnızca sözleşme için tipik olan, makul ölçülerde öngörülebilir olan zararlardan sorumlu olur. Sınırlı sorumluluk ayrıca, Alman Ürün Sorumluluğu Yasası uyarınca ürünün hatalı olması halinde, kişisel zararlar veya özel kullanılan nesnelere maddi zararlar için sorumlu olunan hallerde de geçerli değildir. Alıcıyı özellikle ürünün kendisinde ortaya çıkmamış olan zararlara karşı güvenceye almak amacıyla açıkça garanti edilmiş olan özelliklerin mevcut olmaması halinde de sınırlı sorumluluk geçerli değildir.

MÜCBİR SEBEPLER

34. Taraflardan her biri, aşağıda sayılan mücbir sebeplerden dolayı yerine getirilmesi imkansız veya orantısız ölçüde zor olması halinde, sözleşmeden doğan yükümlülüklerini durdurma hakkına sahiptir. İş ihlalleri ve tarafların iradesinden bağımsız olan, yangın, savaş, genel seferberlik, ayaklanma, istimal, el koyma, ambargo, enerji tüketimine ilişkin kısıtlamalar, döviz ve ihracat kısıtlamaları, salgın hastalıklar, doğal afetler, aşırı doğal olaylar, terör eylemleri veya bu madde altında anılan durumlar nedeniyle taşıyonların sevkiyatlarının eksik veya gecikmeli olması. Bu madde altında anılan bir durumun, sözleşmenin imzalanmasından önce veya sonra ortaya çıkması, ancak sözleşmenin ifası üzerindeki etkilerin, sözleşme imzalandığında henüz öngörülebilmesi itibarıyla sözleşmeden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini durdurma hakkını doğurur.
35. Mücbir sebep ileri süren taraf, diğer tarafı böyle bir durumun gerçekleştiği ve sona erdiği hakkında derhal ve yazılı olarak bilgilendirmekle yükümlüdür. Taraflardan biri bu yazılı bildirim yapmazsa diğer taraf, söz konusu bildirim almamış olması nedeniyle doğan tüm ek masrafları için tazminat talep etme hakkına sahiptir. Mücbir sebep alıcıyı sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmekten alıkoyarsa, üreticinin ürünün güvenceye alınması ve korunması için yaptığı masrafları tazmin etmekle yükümlüdür.
36. Taraflardan her biri, bu Genel Şartlar'da tespit edilmiş olan etkilerin hepsinden bağımsız olarak, Madde 34 uyarınca sözleşmenin yerine getirilmesinin durdurulması halinin altı aydan uzun sürmesi durumunda, bunu diğer tarafa yazılı olarak bildirmek suretiyle sözleşmeden cayma hakkına sahiptir.

YERİNE GETİRİLMEMENİN ÖNGÖRÜLEBİLİR OLMASI

37. Taraflardan her biri, bu Genel Şartlar'daki farklı hükümler saklı kalmak kaydıyla, mevcut şartlar itibarıyla diğer tarafın yükümlülüklerini yerine getiremeyeceğinin şüphe götürmez şekilde anlaşılması halinde, kendi yükümlülüklerini yerine getirmeyi durdurma hakkına sahiptir. Yükümlülüklerini yerine getirmeyi durduran taraf diğer tarafı derhal ve yazılı olarak bunun hakkında bilgilendirmekle yükümlüdür.

DOLAYLI ZARARLAR

38. Bu Genel Şartlar'daki farklı hükümler saklı kalmak kaydıyla, taraflardan biri diğer tarafa karşı üretim kaybı, kazanç kaybı, istifade kaybı, sözleşme zararları veya her türlü diğer dolaylı zararlardan dolayı sorumlu tutulamaz. Bu sorumluluk muafiyeti Madde 11 uyarınca kasit veya ağır ihmal durumunda veya tedarikçinin ihmalkarlığı nedeniyle ölüme, yaralanmaya veya hastalığa neden olması halinde geçerli değildir. Ayrıca temel sözleşme yükümlülüklerinin kusurlu olarak ihlal edilmesi durumunda da geçerli olmaz. Hafif ihmal söz konusu olması halinde tedarikçi yalnızca sözleşme için tipik olan, makul ölçülerde öngörülebilir olan zararlardan sorumlu olur. Sorumluluk muafiyeti ayrıca, Ürün Sorumluluğu Yasası uyarınca ürünün hatalı olması halinde kişisel zararlar veya özel kullanılan nesnelere maddi zararlar için sorumlu olunan hallerde de geçerli değildir. Alıcıyı özellikle ürünün kendisinde ortaya çıkmamış olan zararlara karşı güvenceye almak amacıyla açıkça garanti edilmiş olan özelliklerin mevcut olmaması halinde de sorumluluk muafiyeti geçerli değildir.

UYUŞMAZLIKLAR VE UYGULANABİLİR HUKUK

39. Sözleşmeden veya sözleşmenin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların hepsi Milletlerarası Ticaret Odası'nın Tahkim Kuralları uyarınca, bu kurallara uygun olarak atanan bir veya birçok hakem tarafından nihai olarak karara bağlanır.
40. Sözleşme, milletlerarası özel hukuk ilkelerinin uygulanabilirliğine bakılmaksızın İsviçre maddi hukukuna tabidir. Bu sözleşme için Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler hakkındaki 11 Nisan 1980 tarihli Viyana Konvansiyonu uygulanmaz.